

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a
„DÖMSÖDI REFORMÁTUS TEMPLOM”
települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Szabóné Lévai Csilla

.....

Dömsöd, 2016. október 18.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Szabóné Lévai Csilla

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Szabóné Lévai Csilla
Levelezési cím: 2344 Dömsöd, Petőfi tér 7.
Telefonszám: 0624434477
E-mail cím: domsodnagytemplom.ref@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

A DÖMSÖDI REFORMÁTUS TEMPLOM

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
2344 Dömsöd, Petőfi tér 71.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A dömsödi református egyházközség keletkezését a korabeli források alapján 1558-ra tehetjük. Az első ismert lelkipásztora Karantzi János volt 1626-ban.

A jelenlegi temploma a harmadik lehet, amelyet a régi templom mellé kezdtek el építeni 1774-ben. Földrengés és árvizek súlyosan megrongálták a régit, és a megszorított lakosság is szükségessé tette egy új, nagyobb templom építését. Azért látszott ez megvalósíthatónak, mert Dömsödon református földesurak éltek, így ők határozták meg a birtokaikon élő parasztság vallását. Az engedélyt Mária Teréziától kérték. Ebben az időben Kolmár Ferenc volt a lelkipásztor. Az ünnepélyes alapkövetétel 1774. március 10-én volt. A munkát másnap el is kezdték, és nagy gyorsasággal végezték. A munkát Jung József pesti kőműves mester és Tuve József pesti ácsmester végezte. A belső berendezést Jókai Sámuel révkomáromi asztalos mester készítette. A templomot alig másfél évvel később 1775 advent első vasárnapján szentelték fel. A templom kőből és téglából épült. A templomtér 13X35 méteres, amelyet öt csehboltozat fed. A belső két végső boltozata alatt két-két pilléren álló kosáríves kőkarzat áll. Középen helyezkedik el az úrasztala, melyet Hajós István készített 1832-ben. Az északi fal közepén, szemben az oldalbejárattal áll a fából készült, gazdagon

faragott és festett szószék. Mellvédjén szőlőfürt, koronáján kehely található. A copf és barokk stílusban épült templomban 875 ülőhely van és 1967 óta műemlék. A torony építéséhez külön engedélyre volt szükség, így azt egy évvel később, 1776-ban építették. A torony háromszintes és 35 méter magas. Csúcsát a református templomokon szokásos csillag díszíti, emlékeztetve Jézus Krisztus születésére. A toronyban három harang lakik. A minden délben megszólaló 600 kg-os nagyharangot 1852-ben öntötték Schaudt András műhelyében Pesten. A 400 és 125 kg-os harangokat a budapesti Harangművek készítette 1923-ban.

Toronyórája 1912-ben került beszerelésre. Azon kevés ilyen korú toronyórák közé tartozik, melynek mechanikus szerkezete eredeti állapotában ma is működik. Négy számlapja mutatja, és ütése jelzi az idő múlását. Számlapjai a 2015-ös tetőcsere és toronyfelújítás során nyerték vissza eredeti állapotukat.

A dömsödiek az országban elsők között voltak, akik orgonát építettek református templomukba. 1824-ben a torony felőli karzatra 8 regiszteres orgonát készítettek Petter Ignác orgonaépítő mesterrel. Azóta több alkalommal is felújította a gyülekezet.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A dömsödiek mindig fontosnak tartották, hogy az Isten háza méltó legyen ahhoz az ügyhöz, amit szolgál. Így a templom egyszerű szépségével emblematisztikus épületévé vált a településnek.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

A Dömsödi Reformata Szt. Ekklesiának Protokolluma 1777

Várady József: Dunamellék református templomai 1993

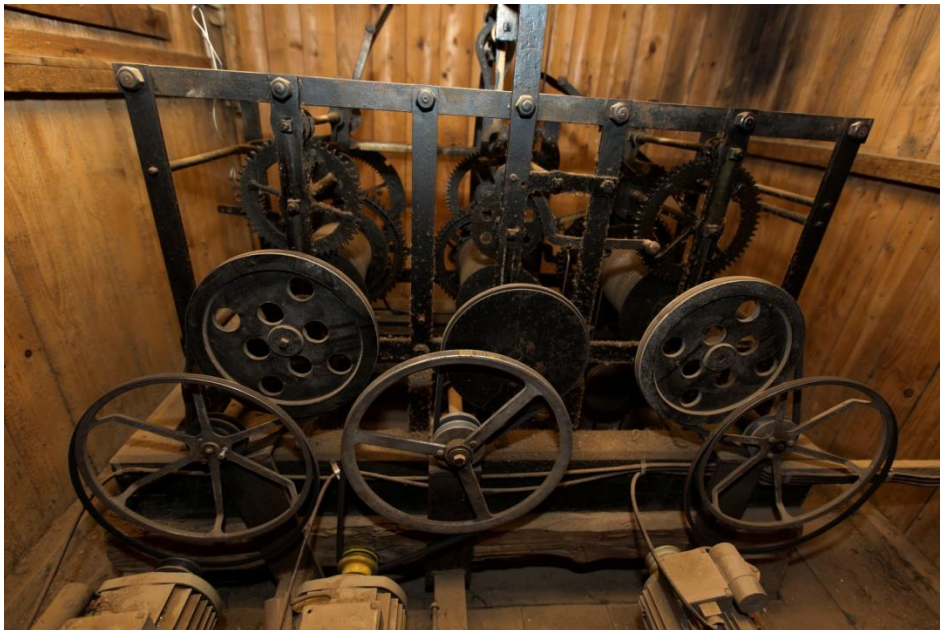
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

domsod@domsod.hu

III. MELLÉKLETEK

- 1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja**

(Fotó: Tarr-Sipos Zsuzsa)

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat